

Asya Studies

Academic Social Studies/Akademik Sosyal Arařtırmalar

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.765345> / Year: 4 - Number:13, p. 113-114, Autumn 2020

Osmanlı Tarihinde İslamiyet Ve Devlet, Halil İnalcık, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, 247 s., ISBN 978-605-332-786-8.

Kitap Deęerlendirme /
Book Review

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
06.07.2020

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
23.09.2020

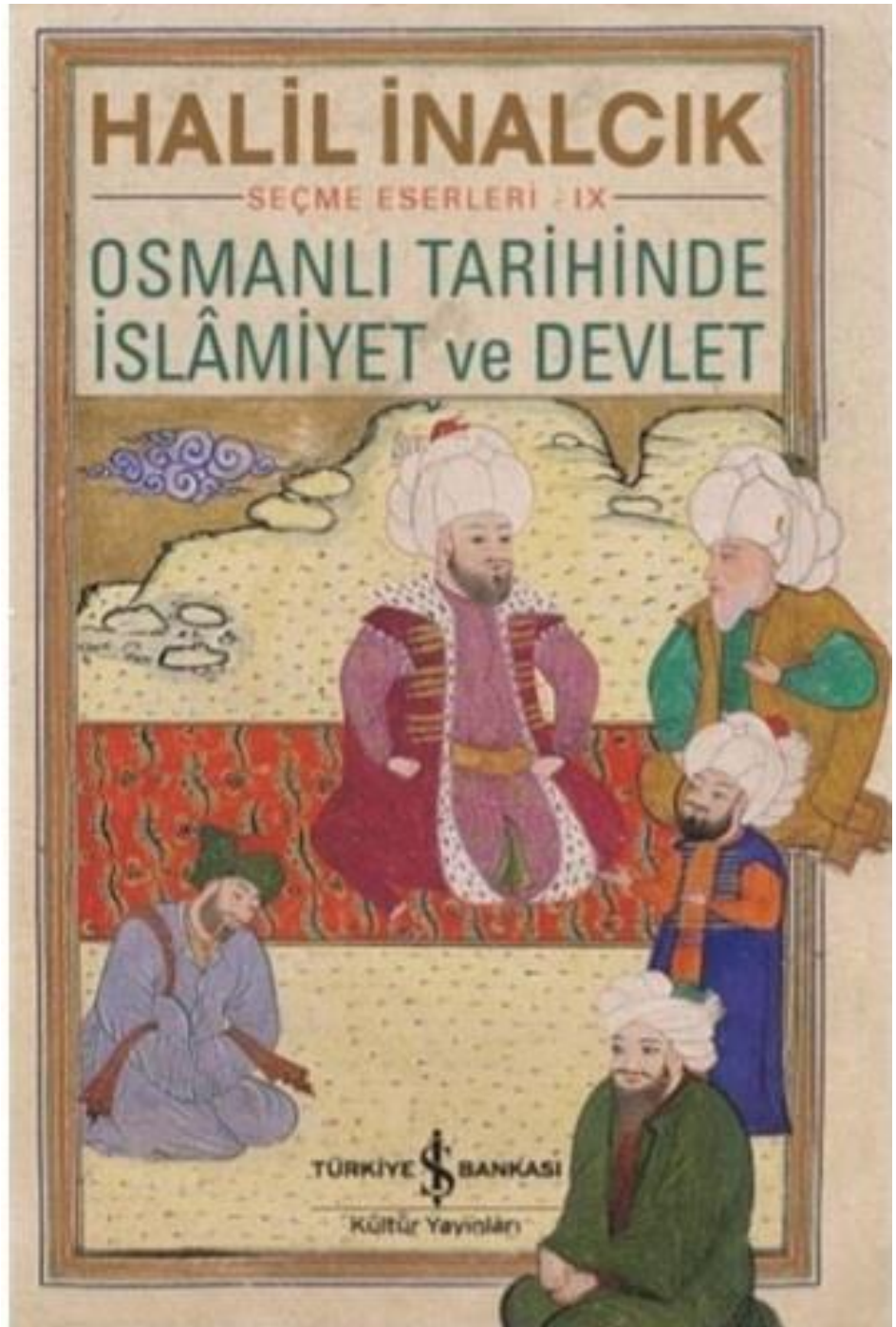
Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.09.2020

Asya Studies

Gürdal Çetinkaya
Doktora Öğrencisi / Ankara
Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi
Enstitüsü
gurdal_45@hotmail.com

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-2651-1779>

Çetinkaya, G. (2020). Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet, Halil İnalcık, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2017, 247 s., ISBN: 978-605-332-786-8. *Asya Studies-Academic Social Studies/Akademik Sosyal Araştırmalar*, Year:4, Number: 13, Autumn, p. 113-114.

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları tarafından yayımlanan Halil İnalçık imzalı “Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet” isimli bu eser Osmanlı Devleti’nin değişik dönemlerinde İslami kuralların devlette nasıl uygulandığının ele alındığı bir içerikle karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca eserde devletin değişik dönemlerinde padişahlık yapmış olan önemli kişilerin kendi dönemlerinde ne gibi uygulamalara yer verdiğini de görmekteyiz. Yine eserde Avrupa da yaşanan bazı olaylar neticesinde Osmanlı Devletindeki padişahların durumuna da değinilmiştir. Eserin genelinde her ne kadar Osmanlı Tarihi’nden bahsedilse de Osmanlı Devletinden önceki dönemlere de konuyu daha iyi anlamak açısından değinildiğini görmekteyiz.

Eser altı ana başlık ve bu başlıkların içeriğini oluşturan alt başlıklardan meydana gelmiştir. Eserin giriş bölümünde Orta Asya da ki din ve devlet ilişkisi ele alınarak Karahanlı devlet geleneğinden bahsedilmektedir. Yine Karahanlı Devleti döneminde yazılmış olan Kutadgu Bilig’den devlet ve din ilişkisi bağlamında örnekler verilmektedir.

İkinci bölümde ise Osmanlı Devleti’nin kuruluş yıllarına değinilmektedir. Bir Uç Beyliği olarak kurulan devletin toplum ve kültürü ele alınmaktadır. Yine bu süreçte toplum ve kültürün oluşması kapsamında Osman Gazi’nin faaliyetlerine yer verilmektedir. Konuyu takip eden alt başlıkta ise Osmanlı Devleti’nde bu toplumun ve kültürün oluşmasında rol oynayan Ahilerin, Fakıların ve Kalenderi Dervişlerin önemine değinilmektedir.

Üçüncü bölümde Osmanlı Devletinin “Padişahlık” dönemi ele alınmaktadır. Bu bölümde devlette uygulanan Örfi Kanunlara ve Kanunnamelere dikkat çekilmektedir. Özellikle bu dönem için örnek olarak verilen Fatih Sultan Mehmet’in yayınlamış olduğu Kanunname dikkatimizi çekmektedir. Bu bölümün son başlığında ise Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı Devleti’ne geçmiş olan “Halifelik” konusuna değinilmiştir.

Dördüncü bölümde ise 17.yüzyılda yaşanan dini hareketler konusuna değinilmiştir. Bu dönemde yaşanan dini hareketler konusunda “şeriat ve tasavvuf”, “medrese ve tekke” konuları ele alınmıştır. Bölümün diğer başlıklarında ise “Kadızedeliler”, “Bid’atlara karşı Tasfiyeci (Puritanist) Vaizler” ve “Zındıklar” konularından bahsedilmiştir.

Beşinci bölümde Tanzimat ve Meşrutiyet dönemleri ve bu dönemlerdeki batılılaşma konuları ele alınmıştır. Bu bölümün ilk alt başlığı olarak “Batılılaşma ve Laikleşmenin Tarihi Kökenleri”nden söz edilmiştir. Hemen ardından gelen başlıkta ise Atatürkçü Düşüncenin Kaynağını oluşturan (1890-1914) Türk Aydınlanma Çağı: Garpcılar konusuna değinilmiştir.

Altıncı ve son bölümünde 1354- 1662 yılları arasında yaşanan İslam ve Hıristiyanlık tartışmaları dikkatimizi çekmektedir. Altıncı bölümün ilk alt başlığında Orhan Bey döneminde (1324- 1362) yaşanan İslam ve Hıristiyanlık tartışmaları konusuna değinilmiştir. Altıncı bölümün ikinci alt başlığında ise Floransa Rönesans’ında Neo-Platonizmi temsil eden Gemistos Plethon’dan söz edilmiştir. Altıncı bölümün üçüncü alt başlığında Papa II. Pius’un Fatih Sultan Mehmet’e yazmış olduğu mektup incelenmiştir. Altıncı bölümün dördüncü alt başlığında Kanuni Sultan Süleyman ile Martin Luther arasındaki münasebetlere değinilmiştir. Altıncı bölümün son başlığında ise Köprülü Fazıl Ahmed Paşa döneminde (1662) yaşanan dini nitelikteki bir tartışma ele alınmıştır.

Sonuç olarak eserde yer yer anlamı bilinmeyen kelimelere yer verilse de çoğunlukla eserin dili anlaşılır ve akıcı bir dille yazılmıştır. Bu eser ele aldığı dönemler hakkında okuyucusuna farklı ve orijinal bilgilerde sunmaktadır. Ayrıca yazarın vermiş olduğu dipnotları sayfa sonu yerine eserin sonunda toplu bir şekilde vermesi de okuyucuların eseri daha rahat ve keyifli bir şekilde okuyup incelemesini sağlamaktadır. Birçok tarih kitabında olmayan “Dizin” bölümünün de eserde yer alması okuyucuların aradıkları kelimeler üzerinden araştırma yapmasını sağlamaktadır.

KAYNAKÇA

İnalçık, H. (2017). *Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet*, Türkiye İş Bankası Yayınları.